

POSTANOWIENIE

27 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.J.

przeciwko R.K., Ł.G., Z.K., K.S. i K.W.

o zapłatę,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Rybniku

postanowieniem z 16 stycznia 2026 r., II Cz 116/25,

o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

(K.L.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 stycznia 2026 r. Sąd Okręgowy w Rybniku wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie, na podstawie art. 44¹ k.p.c., do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa J.J. przeciwko R.K., Ł.G., Z.K., K.S. oraz K.W. o zapłatę.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że powód wystąpił z pozwami przeciwko wszystkim sędziom orzekającym w Wydziale II Cywilnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Rybniku, przeciwko dwunastu sędziom oraz dwóm referendarzom I Wydziału Cywilnego, jednemu sędziemu III Wydziału Karnego, co najmniej jednemu sędziemu V Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych oraz trzem sędziom VI Wydziału Karnego. Zachodzą zatem okoliczności tego rodzaju, że mogłyby w powszechnym odbiorze wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności każdego powyżej wymienionego sędziego w przedmiotowej sprawie. Sąd Okręgowy dodał, że J.J. uczestniczył w rozprawach prowadzonych przez każdego z sędziów orzekających w II Wydziale Cywilnym Odwoławczym w sprawach, których nie był stroną i podnosił zastrzeżenia do prawidłowości powołania sędziów i ich niezawisłości. Powód J.J. w niemalże każdej sprawie toczącej się w Wydziale II Cywilnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Rybniku składa wnioski o zbadanie niezawisłości sędziego referenta, a także wnioski o wyłączenie sędziego. To samo dotyczy rozstrzygania o kwestiach incydentalnych i wypadkowych, toczących się na skutek wymienionych wniosków, co „prowadzi do dezorganizacji toku postępowania i obiektywnej niemożności merytorycznego rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie”. Ponadto Sąd zaznaczył, że rozstrzyganie ewentualnych wniosków o wyłączenie każdego wylosowanego sędziego, wobec którego powód wytoczył powództwo, niewątpliwie zbędnie wydłuży postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 44¹ k.p.c. musi być interpretowany w sposób ścisły. Do przekazania sprawy do innego sądu może dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie

sprawy przez sąd właściwy według przepisów k.p.c. byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości, gdyż godziłoby w społeczny odbiór sądu jako bezstronnego (zob. postanowienie SN z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono również, że przepis art. 44¹ k.p.c. ma na względzie przeszkody dotyczące danego sądu jako organu wymiaru sprawiedliwości, a nie przeszkody odnoszące się do poszczególnego sędziego. O konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, o którym mowa w art. 44¹ § 1 k.p.c., nie może w konsekwencji świadczyć ewentualne zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy w stosunku do grupy, nawet istotnej, sędziów sądu występującego. Podstaw stosowania tego przepisu nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 lutego 2024 r., III CO 166/24, niepubl.).

Sam fakt skierowania przez powoda powództw przeciwko sędziom i referendarzom Sądu Okręgowego w Rybniku nie uzasadnia w konsekwencji zastosowania w sprawie art. 44¹ § 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zauważono, że w sprawie jak niniejsza tego rodzaju ocena prowadziłaby do zbyt łatwego omijania przez stronę przepisów o właściwości sądu. Nie ma przy tym żadnej gwarancji, że sędziowie tego innego sądu nie będą objęci wnioskami o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy albo nie zostaną przeciwko nim skierowane pozwy przez stronę, której sprawę prowadzą, po to uzyskać przekazanie sprawy do jeszcze innego sądu (zob. postanowienie Sadu Najwyższego z 9 lutego 2026 r., III CO 77/26, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Roman Trzaskowski

(K.L.)

[SOP]